VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 64)**

z dnia 6 kwietnia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 64)

6 kwietnia 2017 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem posłów: **Stanisława Gawłowskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, oraz **Dariusza Bąka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację nt. spełnienia przez Polskę warunków umożliwiających uruchomienie środków pomocowych Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej w gospodarce odpadami.

W posiedzeniu udział wzięli: **Sławomir Mazurek** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Adam Hamryszczak** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Teresa Warchałowska** wicedyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, **Jarosław Roliński** dyrektor Departamentu Ochrony Ziemi Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, **Monika Gruźlewska** główny specjalista w PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., **Magdalena Dziczek** dyrektor Biura Związku Pracodawców Przemysłu Opakowań i Produktów Opakowaniowych EKO-PAK, **Justyna Ciepielewska** specjalista Działu Rozwoju Ziemia Polska Sp. o.o., **Martyna Majda** członek Stowarzyszenia Leśników i Właścicieli Lasów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Bogusława Kram** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Porządek obrad został państwu odpowiednio wcześniej dostarczony. Obejmuje on rozpatrzenie informacji na temat spełnienia przez Polskę warunków umożliwiających uruchomienie środków pomocowych Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej w gospodarce odpadami.

Czy są jakieś propozycje dotyczące porządku obrad? Nie widzę. Przyjmujemy porządek obrad. Jednocześnie bardzo serdecznie witam wszystkich gości przybyłych na dzisiejsze posiedzenie Komisji. Szczególnie serdecznie witam pana ministra Sławomira Mazurka podsekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, oraz pana ministra Adama Hamryszczaka, podsekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju. Serdecznie witam pana Romana Wójcika, zastępcę Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej… o, nie widzę, ale już przywitałem.

Od razu zapowiem, że pojawiła się pewna komplikacja, bo o godzinie 13.00 na sali plenarnej rozpocznie się debata dotycząca projektów ustaw związanych ze zmianą ustawy – Prawo ochrony przyrody. Jeżeli uda nam się odbyć dyskusję w przeciągu pół godziny, to posiedzenie zakończymy, ale jeśli się okaże, że dyskusja będzie trwała dłużej, to albo posiedzenie przerwiemy, albo ci, którzy będą musieli pójść na salę plenarną, po prostu wyjdą. Jednak żeby już nie przedłużać – panie ministrze, oddaję panu głos.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Sławomir Mazurek:

Serdecznie dziękuję. Dzień dobry państwu. Panie przewodniczący, szanowni państwo. Warunki wstępne, tzw. ex-ante, zostały określone przez Komisję Europejską w załączniku IV do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 grudnia 2013 r. i stanowią wymogi, które Polska musiała spełnić w terminie do 31 grudnia 2016 r., aby

możliwe było finansowanie określonych rodzajów przedsięwzięć ze środków Unii Europejskiej. Wymóg ten znajduje zastosowanie do programów operacyjnych na poziomie krajowym oraz regionalnym, które w zakresie swojej interwencji przewidują dany obszar wsparcia tematycznego. W przypadku niespełnionych dotychczas warunków ex-ante, konsekwencje ich niewypełnienia w postaci potencjalnego zawieszenia płatności okresowych dotyczą bezpośrednio Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

W ramach sektora środowisko do spełnienia pozostają 2 warunki tematyczne: 6.1 – Gospodarka wodna i 6.2 – Gospodarka odpadami. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Ministerstwa Rozwoju, Komisja Europejska w kontaktach roboczych poinformowała, że przyjęcie dokumentów niezbędnych dla spełnienia warunkowości po 31 grudnia 2016 r., lecz przed 30 czerwca 2017 r., nie będzie skutkować negatywnymi konsekwencjami dla państw członkowskich. Jeszcze pod koniec roku dostawaliśmy informacje, że ten graniczny rok 2016 nie będzie możliwy do przekroczenia. Udało się i stanowisko w tym obszarze zmieniło się.

W przypadku warunku 6.2 – Gospodarka odpadami, kwoty uzależnione od spełnienia warunkowości ex-ante to około 900 mln euro w ramach POIiŚ oraz 400 mln euro w ramach RPO, co łącznie daje kwotę około 1,3 mld euro.

Szanowni państwo, działania zakończone dotychczas w ramach realizacji warunku 6.2 – Gospodarka odpadami, to:

– aktualizacja Krajowego Programu Gospodarki Odpadami (dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z 1 lipca 2016 r.). Termin przyjęcia aktualizacji KPGO to był koniec roku 2016 i tego terminu dotrzymaliśmy. Ostatnio pojawiły się pewne wątpliwości w tej dziedzinie, ale to jest nieporozumienie;

– szereg działań legislacyjnych w tym obszarze: przyjęto rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obowiązku selektywnego zbierania niektórych odpadów komunalnych oraz szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów, które zostało podpisane przez Ministra Środowiska 29 grudnia 2016 r. oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 marca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 5 kwietnia br. pod poz. 723;

– program akredytacyjny dla audytorów, którzy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, będą przeprowadzać audyty u przedsiębiorców przetwarzających odpady opakowaniowe;

– wprowadzenie do priorytetów finansowania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska pilotażowych projektów związanych ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów ulegających biodegradacji;

– działania edukacyjne w zakresie przeprowadzania kampanii dotyczących promocji recyklingu oraz selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Według stanu na dzień 5 kwietnia w trakcie opiniowania i uzgadniania z Ministrem Środowiska znajdują się 3 projekty dla województw: kujawsko-pomorskiego, łódzkiego i wielkopolskiego. W tym wydaje się, że największy problem mamy z województwem łódzkim, który znacząco zwiększa liczbę instalacji termicznego przekształcania odpadów. Pojawiło się też szereg błędów merytorycznych. W przypadku województwa kujawsko-pomorskiego Ministerstwo Środowiska kończy robocze uzgodnienia dokumentu. W przypadku województwa wielkopolskiego trudności w procesie uzgadniania wpgo i uzgodnienia planu inwestycyjnego odnoszą się do braku merytorycznego uzasadnienia dla niektórych inwestycji dotyczących zmieszanych odpadów komunalnych, które mogłyby doprowadzić do znacznego przewymiarowania mocy przerobowych instalacji, w stosunku do dostępnych strumieni odpadów.

W zakresie wojewódzkich planów nasze prace z samorządami rozpoczęliśmy w marcu, kiedy rozpoczęły się konsultacje. Co warto powiedzieć? No więc pozostały nam tylko te 3 wojewódzkie plany. Co do dwóch z nich jestem optymistą, co do trzeciego mam nadzieję, że też nastąpi po stronie marszałka zrozumienie dla potrzeby zgodności wojewódzkiego planu w Krajowym Planem Gospodarki Odpadami. Szczególnie w zakresie termicznego

przekształcania odpadów i inwestycji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych warto byłoby, aby były zgodne co do wskazówek zawartych w KPGO. Starałem się pokrótce przekazać informację. Resztę – w odpowiedziach na pytania.

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Dziękuję panu ministrowi. Czy pan minister Adam Hamryszczak – podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju – chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Adam Hamryszczak:

Dzień dobry państwu. Jeśli chodzi o wystąpienie mojego kolegi, było naprawdę bardzo wyczerpujące, więc, wszelkie niezbędne kwestie zostały już poruszone. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę państwa, otwieram dyskusję. Kto z państwa posłów chciałby zabrać głos? Może jakieś pytania? Bardzo proszę, przedstawicielka Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Teresa Warchałowska:

Dziękuję bardzo. Teresa Warchałowska. Mam pytanie do pana ministra. Powiedział pan, że w opiniowaniu zostały na szczęście tylko już trzy wojewódzkie plany gospodarki odpadami. Czy zatem należy rozumieć, że trzynaście już poszło? Bo wcześniej pozostałe były w tzw. obróbce. Rozumiem w związku z tym, że wszystkie sprawy zostały uzgodnione z Ministrem Środowiska. Natomiast pytanie: czy one już zostały przekazane? Bo warunkiem jest przekazanie do Komisji Europejskiej. Państwo na pewno doskonale o tym wiecie, bo to ważna sprawa.

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pani dyrektor. Dziewięć planów zostało przekazanych (jest to działanie po stronie marszałków). Warunkiem ex-ante było przyjęcie tych planów, więc dziewięć przekazano.

Wicedyrektor departamentu NIK Teresa Warchałowska:

I nic się nie zmieniło od 22 lutego, tak?

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Bardzo dziękuję pani dyrektor z Najwyższej Izby Kontroli za to pytanie. To jest oczywiście po stronie marszałków. My na każdym etapie postępowania, w cyklicznych spotkaniach, które odbywały się i w ramach zespołu, i w ramach bezpośrednich konsultacji, też uciekamy się do takich próśb, które kierujemy za pośrednictwem różnych podmiotów. Współpracujemy tu ściśle z Ministerstwem Rozwoju, żeby zachęcać samorządy do intensyfikacji prac, a także wskazujemy, że tutaj pole, jeśli chodzi o lokalizacje instalacji, jest ograniczone Krajowym Planem Gospodarki Odpadami i że – niestety – matematyka jest nieubłagana i te 30%, które założyliśmy, jeśli chodzi o to termiczne przekształcanie odpadów, obowiązuje. I tu często natrafiamy na pewne niezrozumienie. Jednak za gospodarkę odpadami, za przygotowanie wojewódzkich planów gospodarki odpadami odpowiedzialny jest marszałek i to on ma kluczową kompetencję w zakresie przygotowania.

Po naszej stronie jest jakby zaopiniowanie i uzgodnienie, które nie daje możliwości skreślania, wykreślania. Minister może jedynie pytać, wskazywać na pewne błędy. A często w tym procesie – jak wynika z naszego doświadczenia – były to błędy matematyczne, brak bilansowania czy też błędy polegające na tym, że niektóre elementy planu nie zawierały podstawowych informacji lub były tam błędy w postaci niezgodności tabeli z założonymi wcześniej celami. Następnie takie jak brak porządku czy brak ścisłości co do liczb. A liczby tutaj są niepolityczne, tak jak i nasza opinia, która jest całkowicie merytoryczna i dotyczy zgodności z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami, zgodności

z tymi elementami, które dotyczą gospodarki obiegu zamkniętego. To jest to, co sprawdzamy. I tutaj też apelujemy do marszałków jednak o ten rozsądek w tej dziedzinie.

Podejmujemy też działania, które ustawowo nas nie obowiązują, ale widząc skalę problemów, bezpośrednio komunikujemy się z marszałkami. Dwóch marszałków chce się z nami spotkać. Te spotkania odbędą się, ale też na tym poziomie roboczym. Na poziomie decyzyjnym będziemy wskazywać, że nie może być żadnych przekroczeń. Tu podejście jest takie samo dla wszystkich województw i dotyczy zgodności z KPGO. I to jest wyzwanie, które jeszcze przed nami stoi, dotyczące trzech województw. Jak mówię – przy dwóch jestem optymistą, w stosunku do trzeciego będę prosił wszystkich zainteresowanych o wsparcie nas w tej sprawie.

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę, pani poseł Barbara Dziuk.

Poseł Barbara Dziuk (PiS):

Panie ministrze, panie przewodniczący, szanowni państwo. Wiem skądinąd, bo wpływają do mojego biura informacje na temat planu gospodarki odpadami w województwie śląskim, że wiele w nich jest kwestii niezgodnych z wytycznymi Unii Europejskiej. Panie ministrze, jeżeli są jakieś nieprawidłowości, to służę pomocą, jak również osoby związane z gospodarką odpadami. Bo wiem, że było wiele skarg firm, które do tej pory były w WPGO, a teraz ich nie ujęto. Jest jeszcze kwestia dotycząca zakładów zastępczych. Bo z tego, co się orientuję, to w województwie śląskim tych przedsiębiorstw nie ujęto. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Dziękuję pani poseł. Głos zabierze pan minister Sławomir Mazurek.

Podsekretarz stanu w MŚ Sławomir Mazurek:

Dziękuję za to pytanie. Panie przewodniczący, szanowna pani poseł. Co do jakości planów, już mówiłem o tym. W przypadku tego województwa kilkakrotnie kierowaliśmy uwagi dotyczące poprawek. Oczywiście, jeśli chodzi o tego typu plany, kiedy są konsultacje, to często są odmienne opinie i zapatrywania poszczególnych samorządów, poszczególnych uczestników rynku. Tutaj kompetencja jest po stronie marszałka. On ustawowo odpowiada za gospodarkę odpadami na swoim terenie.

Mieliśmy też dodatkowy problem, który dotyczył instalacji, która ma już prawa nabyte. Myślę, że gdybyśmy mieli możliwość, to pewnie poświęcilibyśmy więcej czasu na dyskusję, ale to święte prawo – prawo nabyte – zostało zachowane. Tu nie mieliśmy jakby pola manewru.

Co do instalacji zastępczych, to zgodnie z prawem te instalacje powinny przestać funkcjonować do roku 2018. Chyba że przekształcą się w regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych. Tak to wygląda i tak ma to być realizowane.

Pragnę zauważyć, że jednym z warunków ex-ante jest selektywna zbiórka. W sytuacji, kiedy jest selektywna zbiórka przekazywanie selektywnych odpadów do instalacji mechanicznego przetwarzania, czyli ponownej selektywnej zbiórki, wydaje się zasadne co do doczyszczenia odpadów, a nie co do ich rozdzielenia. Tak więc ten etap, który wprowadziliśmy w Polsce co do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania, to jeśli one będą doczyszczać odpady – ma to sens. Natomiast jeśli one próbują robić to, co robimy u źródła, jako obywatele, jest to niezasadne. Można powiedzieć, że dobiega kres instalacji MBP. Pytanie jest takie – czy na danym etapie właściwe było pójście akurat w tym kierunku? Tak jak na pewnym etapie było pytanie – czy zasadne było pójście w wielkoskalowe instalacje do spalania odpadów? To są pytania, które wynikają też z pewnych tendencji na poziomie Unii Europejskiej, pewnych projektów, pewnych idei, które się pojawiają. Dzisiaj jesteśmy w trybie gospodarki obiegu zamkniętego. Nasz Krajowy Plan Gospodarki Odpadami uwzględnia te elementy, żebyśmy znowu nie musieli doganiać czegokolwiek, tylko żebyśmy mieli szansę przygotować te plany w taki sposób, żeby spełniały najnowsze wyzwania, najnowsze wymagania. A przed nami poważne wyzwanie – wyzwanie związane ze zwiększeniem recyklingu o 25% w bardzo krótkim

okresie, do roku 2020. Dlatego to tak ważny obszar i dlatego też dziękuję, że Komisja interesuje się tą sprawą.

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę. Czy ktoś z państwa gości chciałby zabrać głos? Wobec tego, w związku z wyczerpaniem porządku obrad – zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.